

Pavol Hudák, MSc
Predseda DÚ
Dopravný úrad
Letisko M.R. Štefánika
823 05 Bratislava

Vážený pán predseda Dopravného Úradu SR

Tak ako som sa obrátil o pomoc na MD, obraciam sa i na Vás s naliehavou prosbou o pomoc pri riešení problematiky úpravy podmienok pre bezpilotné lietadlá, do kategórie ktorých patria aj modely .

Letecko a Raketomodelárska Asociácia Slovenska (LERMAS) problematiku pozorne sleduje a od preniknutia prvých informácií o pripravovanej regulácii (jednotnej v EÚ) aktívne spolupracuje a pripravuje sa na jej zavedenie do praxe. Odbornej komisii pri Medzinárodnej Leteckej Federácii (FAI/CIAM) sme poskytovali súčinnosť pri hodnotení dosiahnutého stavu regulácie prevádzky modelov v rámci SR a pripomienkovali sme návrhy a odporúčania CIAM pre prácu odbornej komisie EASA, ktorá nové pravidla pripravovala. Potešiteľným výsledkom bolo uznanie, tvorcov nových pravidiel, že modelári združení v Zväzoch, Asociáciách, Združeniach, patria k tým prevádzkovateľom, ktorí dodržiavajú pravidla a v rámci svojich organizácii majú vypracované vnútorné regulačné postupy na dosahovanie dobrých výsledkov v oblasti bezpečnosti prevádzky modelov vo vzdušnom priestore. Majú zavedené Kódexy, systémy vzdelávania, školení a riadia sa pravidlami pre lietanie platnými vo FAI.

Od prvého zverejnenia NEP 1139/2018 sme v LERMAS začali intenzívne pracovať na ďalšom skvalitňovaní celého systému bezpečnosti. Pri tom sme používali odporúčanie, aby sme využívali postupy osvedčené v jednotlivých štátoch. Dnes sme pripravení a spĺňame aj tie najprísnejšie požiadavky na organizácie združujúce registrovaných modelárov.

Ostatné dva roky sme našu pripravenosť deklarovali pri osobných rokovaníach na DÚ a požadovali sme usmernenie a úlohy aby sme pomohli s realizáciou nových pravidiel v podmienkach SR. Vždy sme boli vypočutí, obecné pochválení za iniciatívu ale nikdy sme nedostali priame odpovede ani iné pokyny. Cez to sme v úsilí nepoľavili a pokračovali v skvalitňovaní systému podľa vzorov z okolitých krajín. Veľmi stručne uvediem oblasti a dosiahnutý stav:

- LERMAS má zavedený systém vnútorného riadenia procesov prostredníctvom volených orgánov pokrývajúcich každého člena. Máme zvládnutý automatizovaný systém plánovania aktivít od klubových akcií až po organizovanie medzinárodných súťaží
- Máme zavedenú registráciu členov s prepojením na register FAI ako i register športovcov v rámci Ministerstva školstva..

- Bol spracovaný KODEX AEROMODELÁRA ako základný dokument pre zjednotenie a realizáciu opatrení zaisťujúcich požadovanú mieru bezpečnosti
- Máme spracovaný systém ON-LINE (program) samostatného školenia a preskúšavania členov LERMAS z otázok bezpečnosti
- V spolupráci s LPS je spracovaný odporúčaný rozsah vedomosti pre bezpečné využívanie vzdušného priestoru, ktorý bude aplikovaný cez spomínaný program, ako predpoklad pre možnosti vytvárať pre organizovaných modelárov vyčlenené priestory (zemepisné oblasti...)
- LERMAS je akceptovaným členom komunity športových letcov a aj s ich podporou sa stal riadnym členom V SMK s právom účasti na predkladania požiadaviek na rokovaniach Koordinačných porád riadených MO SR
- Máme pred pripravené dohody s R SYS na účasť LERMAS pri zavádzaní a overovaní systému mobilnej aplikácii bezpečného využívania vzdušného priestoru....

V súčasnosti, viac ako problémy prameniace z obmedzení „ COVID“ vystupuje do popredia neistota modelárov, ako a za akých podmienok bude možné lietať v podmienkach SR po 1.1.2020, kedy nadobúdajú účinnosť nové pravidla.

Vedenie LERMA S obzvlášť mrzí, že nebola využitá naša ponuka, ani upozornenia na včasnosť prijímania potrebných opatrení. No chápeme, že problém bude asi v delbe kompetencií medzi jednotlivými orgánmi štátnej správy a len veríme, že sa podarí nájsť riešenie, ktoré bude legislatívne čisté a dostatočne pružné.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že naši modelári pre SR od roku 1993 priniesli viac ako 400 medailí z medzinárodných súťaží FAI. Nedoriešenie postupov v evidencii pilotov a modelov, tým priamo ohrozuje účasť našej reprezentácie na medzinárodných súťažiach, ale i organizovanie súťaží na území SR. Zatiaľ FAI uvažuje realizovať všetky plánované súťaže a dobehnúť sklz z tohto roku.

Vážený pán Predseda DÚ,

Chcem Vás ubezpečiť, že LERMAS je pripravená spolupracovať o poskytnúť súčinnosť pri realizácii nových pravidiel tak ako sú odporúčané vo vydaných nariadeniach. Zvlášť potom odporúčanie definované v čl. 16 NEP 947/2019 (Uvádzam ho ako samostatnú prílohu.)

V skutočnosti nejde len o poskytnutie výnimky na možnosť pokračovať v činnosti podľa doterajších pravidiel, ale i o pokračovanie riešení v ďalších oblastiach, ktoré bude potrebné riešiť v najbližších dvoch rokoch, po ukončení dvojročnej doby, na ktorú sa vzťahuje výnimka pre organizovaných modelárov.

Neujasnenosť kompetencií štát orgánov pri plnení úloh IMPLEMENTACIE N EP do právneho systému SR spôsobuje, že doteraz nevieme ktorej inštitúcii (DÚ alebo MD) máme predložiť žiadosť v zmysle čl. 16 NEP 947/2019 a na aký právny predpis, prijatý v SR, sa máme odvolať.(podľa Ústavy SR Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Letecko-raketomodelárska asociácia Slovenska o.z.

Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády...)

Vážený pán predseda DÚ

Verím, že i cez množstvo problémov, ktoré musíte riešiť, si nájdete čas a poskytnete nám primeranú pomoc. Sme jediná organizácia v pôsobnosti letectva, ktorá vie, smie a dokáže pracovať s tými najmenšími, ktoré by v budúcnosti mali tvoriť zdravé jadro slovenského letectva. Boli by sme radi ak by, tak ako v okolitých štátoch, bola štátnymi orgánmi poskytnutá pomoc a presadzovanie princípu organizovaného modelárskeho športu, ktorý bude prínosom pre zvýšenie bezpečnosti pri prevádzke modelov uplatňovaním princípov práce a riadenia procesov, ktoré máme v LERMAS vypracované a odskúšané. Zánik organizovaného modelárstva môže spôsobiť živelnosť a nemožnosť dosiahnuť požadovanú úroveň bezpečnosti.

S vrelým pozdravom

LE T U Z D A R

Predseda LERMAS

Ľubomír Krupár

N EP 947/2019

Článok 16

Prevádzka UAS v rámci klubov a združení leteckých modelárov

1. Na požiadanie klubu alebo združenia leteckých modelárov môže príslušný orgán vydať povolenie na prevádzku UAS v rámci klubu a združenia leteckých modelárov

2. Povolenie uvedené v odseku 1 sa vydáva v súlade s ktorýmkoľvek z týchto bodov:

a) v súlade s príslušnými vnútroštátnymi pravidlami;

b) v súlade so zavedenými postupmi, organizačnou štruktúrou a systémom riadenia klubu alebo združenia leteckých modelárov za predpokladu, že:

i) piloti na diaľku vykonávajúci prevádzku v rámci klubov alebo združení leteckých modelárov sú informovaní o podmienkach a obmedzeniach vymedzených v povolení udelenom príslušným orgánom;

ii) pilotom na diaľku vykonávajúcim prevádzku v rámci klubov alebo združení leteckých modelárov sa poskytuje pomoc pri dosahovaní minimálnej spôsobilosti potrebnej na bezpečné prevádzkovanie UAS, a to v súlade s podmienkami a obmedzeniami vymedzenými v povolení;

iii) klub alebo združenie leteckých modelárov prijíma primerané opatrenia, ak je oboznámený s tým, že pilot na diaľku vykonávajúci prevádzku v rámci klubov alebo združení leteckých modelárov nedodržiava podmienky a obmedzenia vymedzené v povolení, a v prípade potreby o tom informuje príslušný orgán;

iv) na žiadosť príslušného orgánu klub alebo združenie leteckých modelárov poskytuje dokumentáciu požadovanú na účely dohľadu a monitorovania.

3. V povolení uvedenom v odseku 1 sa stanovia podmienky, za ktorých sa môže vykonávať prevádzka v rámci klubov alebo združení leteckých modelárov, a toto povolenie je obmedzené len na územie členského štátu, v ktorom bolo vydané.

4. Členské štáty môžu umožniť klubom a združeniam leteckých modelárov, aby vo svojom mene registrovali svojich členov v systémoch registrácie zriadených v súlade s článkom 14. V opačnom prípade sa členovia klubov a združení leteckých modelárov registrujú sami v súlade s článkom 14.